

Valtuutettu Tomas Jansénin ym. aloite vapaa-aikalautakunnan perustamisesta Paraisille

Kaupunginvaltuusto 11.12.2023 § 150

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi seuraavan aloitteen tiedoksi:

”Pian on kulunut vuosi siitä, kun kulttuuri- ja liikuntalautakunta lakkautettiin ja lautakunnan asiat siirrettiin jättiläismäiselle elinvoimavaliokunnalle. Nuoriso-, kulttuuri- ja liikunta-asiat ovat tänä vuonna hukkuneet valiokuntaan, jonka on ollut vaikea löytää tehtäväänsä, mutta joka myös keskittyy voimakkaasti elinkeinoelämään ja muihin sentyyppisiin elinvoima-asioihin.

Samaan aikaan olemme kuulleet nuorten pahoinvoinnista ja haasteista löytää riittävän monipuolista vapaa-ajantoimintaa ja kokoontumispaikkoja. Kaupungilla on myös merkittävä rooli kaikkien asukkaiden ennaltaehkäisevässä hyvinvointityössä iästä riippumatta.

Budjetointityöstä on nyt puuttunut lautakunta, joka olisi keskittynyt kulttuurin ja liikunnan käyttö- ja investointitalousarvioon. Nuoriso-, kulttuuri- ja liikunta-asioita valvoneella lautakunnalla on Paraisilla pitkät perinteet, mutta valiokunnan myötä on menty nyt siihen, että viranhaltijat ovat jääneet pitkälti yksin näitä asioita koskevien päätösten kanssa. Viranhaltijat tekevät hyvää työtä, mutta samalla voimme todeta, että prosesseissa ei ole entiseen tapaan mukana luottamushenkilöitä.

Luottamushenkilöiden osallistamisella avustusten myöntämistä koskeviin päätöksiin, heidän mukanaolollaan toiminnan suunnittelussa ja osallistumisellaan budjetointiprosessiin on monia demokraattisia etuja. Näinä taloudellisesti haastavina aikoina olisi hyvä, jos luottamuselimissä ei pelkästään keskusteltaisi tärkeistä asioista, vaan myös päätettäisiin niistä ja seurattaisiin talousarviota.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:n mukaan kunnan on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho, ja vapaa-aikalautakunta voisi olla tämä taho. Tästä syystä hyvinvointiasiat sopisivat vapaa-aikalautakuntaan ja hyvinvointitoimikunnan tehtävät siirtyisivät vapaa-aikalautakunnalle.

Me allekirjoittaneet ehdotamme

- että kaupunki siirtää kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointiasiat pois elinvoimavaliokunnalta ja perustaa vapaa-aikalautakunnan hoitamaan näitä asioita
- että kaupunki lisää hallintosääntötyön yhteydessä hallintosääntöön vapaa-aikalautakunnan, jossa on 11 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Hallintosäännön §:stä 24 Elinvoimavaliokunta poistetaan samalla kohta h. ”Käsittelee kulttuuri-, nuoriso-, ja liikuntatoimen asioita sekä hyvinvointiasioita”, koska nämä asiat siirtyvät vapaa-aikalautakunnalle.”

Valmistelija	Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910 etunimi.sukunimi@parainen.fi
	Uuden päivitetyn ja kaupunginhallituksessa hyväksytyyn aloiteohjeistuksen mukaisesti kaupunginvaltuustossa tehdyt valtuustoaloitteet otetaan aina seuraavaan kaupunginhallitukseen ja määritellään niille vastuvalmistelijat.
Esittelijä	Vt. kaupunginjohtaja Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuutettu Tomas Jansénin ym. aloitteen vapaa-aikalautakunnan perustamisesta Paraisille hallinto- ja tukipalvelutoimialan valmisteltavaksi.
	Vastuvalmistelija on hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Jakelu	Johtoryhmä

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 82

Valmistelija	Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910 etunimi.sukunimi@parainen.fi
	Paraisten uusi organisaatio on nyt ollut toiminnassa hieman yli vuoden. Voidaan todeta, että yleisesti ottaen uuden organisaation käynnistyminen ja kaikkien prosessien jalkauttaminen vaatii yleensä noin yhden valtuustokauden aikaa. Yksi vuosi on liian lyhyt aikajänne arvioimaan sitä, miten luottamushenkilöorganisaatio tai tässä tapauksessa hyvinvointia edistävä työ on uudessa organisaatiossa onnistunut.
	Hyvinvointia on vuoden 2023 aikana edistetty kaupunkiorganisaation sisällä monin eri toimenpitein. Elinvoimapäällikkö yhdessä projektikoordinaattorin kanssa on kehittänyt kaupungin sisällä prosesseja, joiden myötä hyvinvointi on nostettu keskiöön sekä kuntalaisten että myös kaupungin työntekijöiden tarpeet huomioiden. Myös kaupungin johtoryhmä on ollut aktiivinen toimija hyvinvointiasioiden kehittämisessä kaupunkitasoisesti.
	Kaupunginhallitus on kokouksessaan 13.2.2023 § 51 asettanut hyvinvointineuvoston tukemaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Toimielimen toimikausi on tämän valtuustokauden loppuun saakka. Toive neuvoston perustamisesta on tullut erityisesti poliittisilta ryhmittä.
	Paraisten kaupungissa uuden organisaation myötä hyvinvointia sivuavia tehtäviä on osoitettu hallintosäännön §:n 24 mukaisesti elinvoimavaliokunnalle, joka toimii valmistelevana toimielimenä asiassa. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ohjaa hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus. Tämän hallintosäännön luvun 4 §:n 18 mukaan kaupunginhallitus vastaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja Paraisten kaupungin välisestä hyvinvoinnin ja

terveyden edistämisen ohjauksesta ja koordinoinnista kaupunkitasoisesti ja ohjaa hyvinvoinnin edistämistä kaupungissa.

Vastuu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kaupunkitasoisesta koordinaatiosta ja kehittämisestä sijoittuu elinvoimatoimialalle. Käytännön koordinaatiotyöstä vastaa projektikoordinaattori yhdessä elinvoimapäällikön kanssa. Jotta terveyttä ja hyvinvointia koskeva työ onnistuisi, siihen tarvitaan mukaan kaikkien toimialojen aitoa sitoutumista. Vastaavasti kaupunki haluaa tähän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön mukaan myös kolmannen sektorin toimijoita, yleishyödyllisiä yhteisöjä, mahdollisesti yritysten edustajia sekä luottamushenkilöitä ja nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston edustajat. Vastaavasti rajapintaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle pidetään erittäin tärkeänä ja tiivis yhteistyö siihen suuntaan täytyy varmistaa nyt ja jatkossa.

Kaupungissa toimii useita poikkihallinnollisia työryhmiä, jotka edistävät kuntalaisten hyvinvointia. Erityistä huomiota on viime aikoina kiinnitetty lasten ja nuorten kaipaamaan tukeen. Kaupunki tekee siinä myös tiivistä yhteistyötä Varhan vastuuviranhaltijoiden kanssa.

Liikunta- ja kulttuuritoimen asiat on nykyisessä organisaatiossa sisällytetty osaksi elinvoimaa. Näiden asioiden edistäminen tulee jatkossa yhä vahvemmin tapahtumaan elinvoimavaliokunnassa. Tätä kautta saadaan myös tälle osaluokalle näkyvyyttä kaupunkitasoisesti.

Mikäli halutaan laajemmin arvioida nykyisten luottamuselinten toimivuutta ja tehtäväjakoa, olisi hyvä teettää kysely asiasta esimerkiksi kaupunginvaltuutetuille, vastaavasti myös kaupungin hallintosääntö- ja organisaatiotyöryhmällä olisi luultavimmin oma näkemyksensä tästä aiheesta.

Yleisellä tasolla voidaan todeta, että viranhaltijoiden ja luottamuselinten osalta mahdolliset muutostarpeet arvioidaan vuoden 2024 aikana uuden kaupunginjohtajan aloittaessa virassaan.

Oheismateriaali	Elinvoimapäällikön kaavio hyvinvointityöstä Paraisten kaupungilla
Esittelijä	Vt. kaupunginjohtaja Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää 1) merkitä aloitteen johdosta annetun selvityksen tiedoksi ja 2) ehdottaa, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Jäsen Regina Koskinen ehdotti asian palauttamista niin, että valmistelussa käsitellään myös nuoriso-, kulttuuri- ja liikunta-asioita. Kaupunginhallitus palautti asian yksimielisesti.
Jakelu	Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Aloitteen tekijä, projektikoordinaattori, johtoryhmä

Valmistelija

Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Aloite palautettiin lisäselvitysten saamiseksi erityisesti nuoriso-, kulttuuri- ja liikunta-asioiden vuoksi.

Paraisten kaupunki tiedostaa hyvinvointiin liittyvät kysymykset ja pitää niitä erittäin tärkeinä. On selvää, että kulttuuri- ja liikuntalautakunnan lakkauttaminen oli iso muutos ja hyvinvointiteeman alle kuuluvien asioiden hajauttaminen sekä elinvoimavaliokunnalle, hyvinvointitoimikunnalle että kaupunginhallitukselle on ollut suuri ja melko ainutlaatuinen hallintokulttuurin muutos.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana elinvoimavaliokunta ja hyvinvointitoimikunta ovat saaneet tietoa työstä laajan hyvinvointisuunnitelman, hyvinvointiraportin ja kulttuurihyvinvointisuunnitelman parissa. Hyvinvointitoimikunta on myös keskustellut laajasti hyvinvointi-, nuoriso- ja liikunta-asioista ja päässyt tutustumaan muun muassa nuorten työpajaan Aktivaan, Move-mittaustuloksiin sekä kaupungin nuoriso- ja vapaa-aikatyöhön.

Elinvoimavaliokunta on valmisteleva toimielin ja ensimmäisenä toimintavuonna käsittelyyn tulevat asiat ovat painottuneet enemmän maankäytön, suurien hankkeiden ja esimerkiksi TE-reformin teemoihin, jolloin luottamushenkilöt saattavat kokea vaikuttamis- ja päätöksentekomahdollisuutensa vähentyneen erityisesti kulttuuritoimen, liikunnan tai nuorisotoimen asioissa verrattuna aiempaan aikakauteen. On kuitenkin merkittävää, että hyvinvointitoimikunnan osalta hyvinvoinnin teemaa on pidetty hyvin yllä myös luottamushenkilötoimielimessä. Vastaavasti ns. ”sekamalli”, jossa on sekä perinteisiä lautakuntia, hyvinvointitoimikunta, elinvoimavaliokunta ja tietyissä asioissa kaupunginhallitus, saattaa tässä vaiheessa tuntua hivenen vaikeaselkoiselta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan vastuualue toteuttaa suuren osan asukkaiden keskuudessa ja asukkaiden hyväksi tehtävästä suorasta hyvinvointityöstä, mutta sillä ei tällä hetkellä ole koordinoivaa roolia ja sillä on kontakteja hyvinvointialueeseen vain kulttuuriin ja vapaa-ajan vastuualueen toimintoihin suoraan liittyvien alojen osalta. Kontaktit ja päätökset kuntaa ja hyvinvointialuetta koskien tapahtuvat usein hallitus- ja valtuustotasolla, eivät lautakuntatasolla. Suuri osa konkreettisesta hyvinvointityöstä liittyy kuitenkin kulttuurin ja vapaa-ajan vastuualueen toimintoihin.

Viranhaltijaorganisaation muutostarpeet on tiedostettu uuden kaupunginjohtajan aloitettua, ja tätä kautta oletettavasti myös nuoriso-, liikunta- ja kulttuuriasiat tullaan sijoittamaan organisatorisesti mahdollisimman toimivasti ja kaupunkilaisten tarpeet huomioiden. Vastaavasti luottamushenkilöorganisaatio tullaan arvioimaan uudestaan syyskauden 2024 aikana, mahdolliset muutokset tulevat voimaan kuntavaalien 2025 jälkeen, koska nykyistä valtuustokautta on vain vuoden verran jäljellä. Tässä työssä luottamushenkilöillä on iso rooli ja heidät tullaan osallistamaan tähän pohdintaan. Tämä pohdinta aloitetaan luottamushenkilöorganisaation valtuustoseminaarissa jo toukokuun lopussa.

Oheismateriaali

Elinvoimapäällikön kaavio hyvinvointityöstä Paraisten kaupungilla

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Tom Simola, puh. 050 558 2270

etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- 1) merkitä aloitteen johdosta annetun selvityksen tiedoksi ja
- 2) ehdottaa, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Aloitteen tekijä, projektikoordinaattori, johtoryhmä, kulttuuripäällikkö, liikuntasihtööri, nuorisosihtööri
